

Təbib

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933 -cü ildən çıxır.

№ 18 (1636) 31 oktyabr 2016 - cı il

Qiyməti 50 qəpik

Bakıda Azərbaycan-Xorvatiya biznes forumu keçirilib

Azərbaycan və Xorvatiya prezidentləri biznes forumda iştirak ediblər

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Xorvatiya Respublikasının Prezidenti xanım Kolinda Qrabar-Kitaroviç biznes forumda iştirak ediblər.

Biznes forumda Azərbaycan və Xorvatiya tərəfindən rəsmi şəxslərlə yanaşı, gəmiqayırma, nəqliyyat, maşınqayırma, qida sənayesi, kimya, tekstil, əczaçılıq, tikinti, energetika, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, səhiyyə, turizm, daşınmaz əmlak, konsaltinq və digər sahələrdə fəaliyyət göstərən 150-dən çox iş adamı iştirak edib.

Prezidentlər biznes forumda çıxış etdilər.

BU SAYIMIZDA

Azərbaycan Tibb Universiteti Litvanın Sağlamlıq Elmləri Universiteti ilə əməkdaşlıq edəcək

2

Dağıstan Dövlət Tibb Universiteti ilə saziş imzalanıb

2

Rezidentlərin yekun attestasiyasının təşkili müzakirə olunub

4

Mülki Müdafiə qüvvələrinin toplanış məşqi keçirilib

5

3

Müstəqillik - 25 ildə keçdiyimiz çətin və şərəfli yol

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında mürəkkəb əməliyyat icra olunub

7

Böyük Elmi Şuranın növbəti iclası keçiriləcək

Bu gün ATU- nun inzibati binasının akt zalında Böyük Elmi Şuranın növbəti iclası keçiriləcək. İclasda "Azərbaycan Tibb Universitetində 2015/2016- cı tədris ilində keçirilən peşə təcrübəsinin yekunları və Tibb Universiteti tələbələrinin təcrübə hazırlığının yaxşılaşdırılması" barədə istehsalat təcrübəsinin dekani, dosent Şəfa Əliyevin məruzəsi dinlənəcək. Bundan başqa gündəlikdə duran müxtəlif məsələlər müzakirə olunacaq və müsabiqə məsələləri öz həllini tapacaq.

Böyük Elmi Şuranın gedişatı barədə qəzetimizin gələn sayında daha ətraflı məlumat veriləcək.

Allerqoloq, İmmunoloq və İmmunoreabilitoloqlar Elmi Cəmiyyətinin V Milli Konqresi keçirilib

5

Litvanın Sağlamlıq Elmləri Universitetinin nümayəndə heyəti Azərbaycanda səfərdədir. Səfər zamanı səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin qəbulunda olan qonaqlar Azərbaycan Tibb Universitetində də olub, rektor Gəray Gəraybəyli və universitetin digər rəhbər şəxsləri ilə görüşüblər.

Azərbaycan Tibb Universiteti Litvanın Sağlamlıq Elmləri Universiteti ilə əməkdaşlıq edəcək

Rektor Gəray Gəraybəyli Kaunas Universitetinin nümayəndə heyətini qəbul edib

Görüş zamanı Litvanın Sağlamlıq Elmləri Universiteti nəzdindəki Kardiologiya İnstitutunun direktoru, Litva Senatının sədri, professor Rimantas Benet təmsil etdiyi tibbi müəssisə haqqında məlumat verib. O, qeyd edib ki, Kaunasda yerləşən bu universitetdə tibb və səhiyyənin bütün növləri üzrə kadrlar hazırlanır: "Məsələn, biz veterinar da hazırlayırıq. Bu, bizim üçün böyük poten-

etmək arzusundaırlar.

ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli bir müddət əvvəl Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetində olduğunu, burada təhsil və praktika üçün gözəl şərait yaradıldığını vurğulayıb. Rektor bildirib ki, hazırda ATU-da tələbələrini praktiki bacarıqlarının artırılması üçün daha çox diqqət ayrılmasına ehti-

dəyişikliklərə ehtiyac olduğunu, bir sıra fənlər üzrə proqramların köhnəliyini bildirib: "Mühazirə oxumaq asan iş olsa da, yeni üsullarla tədrisə, proqramın təkmilləşdirilməsinə ciddi ehtiyac var. ATU-da kafedra işçilərinin akkreditasiyadan keçirilməsi meyarlarının hazırlanması üçün komissiya yaradılıb. Digər tərəfdən, univer-

sitetin nizamnaməsini də hazırlayırıq. Birinci kursun proqramında dəyişikliklər edilməsi, bəzi fakültələrin adlarının və hazırlanan kadrların ixtisasının dəyişdirilməsi, daha da dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı planlar hazırlanıb".

Rektor Gəray Gəraybəyli qeyd olunan məsələlərlə bağlı Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetinin təcrübəsindən yararlanmaq, bu məsələlər üzrə əməkdaşlıq etmək istəyini açıqlayıb. Müzakirələr zamanı əməkdaşlıq edilə biləcək sahələrin əhatəsi dəqiqləşdirilib və tezliklə bu istiqamətdə konkret addımlar atılmasına, qarşılıqlı müqavilənin hazırlanıb imzalanmasına qərar verilib.

Görüşdə rektorun müşaviri Zülfüqar Musabəyov, beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Rəhimə Qabulova, beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Nadir Zeynalov, xarici tələbələrlə iş üzrə dekan İsmayıl Əfəndiyev, qarşı tərəfdən isə Beynəlxalq Əlaqələr Mərkəzinin dekanı, Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetinin professoru Jilvinas Padayqa, Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetinin tibb fakültəsinin dekanı, professor Algimantas Tameelis, Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetinin tibb bacıları fakültəsinin dekanı, professor Yurate Matsiyauskene, Litva Sağlamlıq Elmləri Universitetinin beynəlxalq proqramlar koordinasioru Gintare Dilünene iştirak ediblər.

GünəL ASLANOVA

Dağıstan Dövlət Tibb Universiteti ilə saziş imzalanıb

Oktyabrın 19-da Dağıstan Tibb Universitetinin nümayəndə heyəti Azərbaycan Tibb Universitetində olub və ali məktəbin rəhbər heyəti ilə görüşüblər. Görüş zamanı ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli universitetin beynəlxalq əlaqələrindən söz açaraq bir çox ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlığın əldə olunduğunu bildirib. Qeyd olunub ki, təkcə Türkiyənin 16 universiteti ilə əməkdaşlığa dair qarşılıqlı müqavilələr imzalanıb.

Azərbaycan xalqını Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edərək ölkəmiz haqqında düşüncələrini açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, son illər Azərbaycanda hər bir sahədə nəzərə dəyişikliklər baş verib. Bu islahatlar özünü təhsil və səhiyyə sistemində də göstərir.

Rəhbərlik etdiyi müəssisə haqqında məlumat verən S.Mammayev Dağıstan Dövlət Tibb Universitetində 6 minə yaxın tələbənin təhsil aldığı bildirib.

Rektor bildirib ki, beynəlxalq əlaqələrin möhkəmləndirilməsi fərqli təhsil sistemləri ilə tanışlıq, yeniliklərin tətbiqi və nəticədə tədrisin təkmilləşdirilməsinə yardım olur. Çünki müasir dövrdə adi mühazirə oxuyan müəllim tələbləri maraqlandıra bilmir, onlara daha çox praktiki bilgilərin verilməsi lazımdır. Bu səbəbdən ATU-da tədris sistemində daim islahatlar aparılır, fəaliyyət daha da təkmilləşdirilir.

ATU-da təhsil sistemi haqqında

rib. O, Universitetdə mövcud tədris sisteminin ATU-dakına bənzədiyini də qeyd edib. Universitetin klinikalarını və xüsusilə də Anatomiya muzeyini bəyən-diklərini bildiren qonaq qarşılıqlı tələbə mübadiləsindən yararlanmaq istədiklərini deyib.

Görüşün axırında ATU və Dağıstan Dövlət Tibb Universiteti arasında əməkdaşlığa dair müqavilə imzalanıb.

Sonda professor Gəray Gəraybəyli həmkarını "ATU-nun xatirə medalı" ilə təltif edib. Rek-

məlumat verən Gəray Gəraybəyli qeyd edib ki, artıq 5 ildir ki, ikipilləli təhsil sistemi tətbiq olunur. Rezidentura pilləsini bitirən məzunlar mütəxəssis həkim sayılırlar. Onlardan bəziləri elə ATU-nun klinikalarında işləyir. Bir çoxları isə xarici ölkələrdə təcrübə keçirlər.

Rektor həmçinin vurğulayıb ki, beynəlxalq münasibətlər zamanı dil amili mühüm rol oynayır. Bu baxımdan, Dağıstan Universiteti ilə əməkdaşlıq bizim üçün daha rahat olacaq. Digər tərəfdən, Azərbaycanın Dağıstanla həmsərhəd olması da əlaqələri asanlaşdıran amillərdən biridir.

Dağıstan Dövlət Tibb Universitetinin rektoru, professor Süleyman Mammayev əvvəlcə

tor S.Mammayev tərəfindən də professor G.Gəraybəyliyə xatirə hədiyyəsi təqdim olunub.

Rusiyanın Azərbaycandakı konsulu Sergey Klyuşev, konsulun ikinci katibi Alla Naniyeva, Dağıstan Dövlət Tibb Universitetinin beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin koordinasioru, Dağıstan Respublikasının əməkdar həkimi Albert Alimetovun təmsil olduğu nümayəndə heyətilə görüşdə rektorun müşaviri Zülfüqar Musabəyov, elmi işlər üzrə prorektor Rauf Bəylərov, Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Rəhimə Qabulova, beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Nadir Zeynalov da iştirak ediblər.

ATU-nun mətbuat xidməti

Azərbaycan Tibb Universitetində rezidentlərin yekun attestasiyasının təşkilinə dair geniş müzakirələr təşkil olunub.

Rezidentlərin yekun attestasiyasının təşkili müzakirə olunub

Tədbirdə çıxış edən ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli rezidentlərin yekun attestasiyasının təşkili ilə bağlı müvafiq hazırlıq işlərinin görüldüyünü açıqlayıb. Qeyd olunub ki, səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev rezidentlərin yekun attestasiyasının keçirilməsi barədə əmr imzalayıb. Bu əmrə əlavədə yekun attestasiyanın keçirilməsi barədə Attestasiya Komissiyası yaradılıb. Qaydalara uyğun olaraq, yekun attestasiya 2 mərhələdə aparılır. Bunlardan birincisi test, ikincisi isə praktiki vərdişlərin mənimsənilməsinə görə müxtəlif kliniki halların araşdırılması mərhələsidir. Əmrə əsasən, yekun attestasiyanın I mərhələsi oktyabrın 25-də, II mərhələsi isə oktyabrın 27-28-i tarixlərində keçirilməlidir.

Rektor G.Gəraybəyli xüsusilə vurğulayıb ki, bu il ilk dəfə olaraq rezidenturada həkim mütəxəssis hazırlığı aparılan bütün ixtisaslar üzrə yekun attestasiyası keçiriləcək. Attestasiyanın ilk mərhələsi Azərbaycan Tibb Universitetinin Virtual Test Mərkəzində, II mərhələsi isə universitetin müvafiq klinikalarında keçiriləcək.

Qeyd olunub ki, əvvəlki illərdə keçirilən yekun attestasiyası zamanı bəzi çatışmazlıqlar qeydə alınıb. Xüsusilə, test suallarının və təcrübi bacarıqların hazırlanmasında bəzi

ixtisaslar üzrə tələbatlar lazımi səviyyədə olmayıb. Bu barədə Səhiyyə Nazirliyindən də iradlar bildirilib. Bu çatışmazlıqların aradan qaldırılması məqsədilə xeyli işlər görülüb, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə test sualları və təcrübi bacarıqlara dair suallar yenilənib.

Tədbirdə ATU-nun rezidentura şöbəsinin dekanı, professor Rizvan Məmmədov attestasiyanın təşkili və imtahanın keçirilməsi qaydaları haqqında geniş məlumat verib. R.Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 21 noyabr 2013-cü il 330 N-li qərarı ilə təsdiq edilmiş "Re-

zidentura təhsilinin məzmunu və təşkili Qaydaları"nın 4.7. bəndinə əsasən, imtahanlar ikipilləli aparılır. I mərhələ-təst nəticələri 50 balla hesablanır. Bu zaman ikinci mərhələyə keçmək üçün minimum 40 bal yığılmalıdır. Kliniki halların araşdırılacağı II mərhələdə təqdim olunan 5 klinik halın hər biri maksimum 10 balla qiymətləndirilir. Bu zaman minimum 30 bal toplanmalıdır.

ATU-nun tədris işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev imtahanların təşkilinə xüsusi

Tədbirdə qeyd olunub ki, rezidenturaya ilk qəbul 2011-ci ildə başlayıb. 2013-cü ildə təhsil müddəti 2 il olan ixtisaslar üzrə, 2014-cü ildə təhsil müddəti 2 və 3 il olan ixtisaslar üzrə və 2015-ci ildə təhsil müddəti 2, 3 və 4 il olan ixtisaslar üzrə yekun attestasiyası keçirilib. Bu il isə əlavə olaraq təhsil müddəti 5 il olan cərrahi yönümlü ixtisaslar üzrə də yekun attestasiyası keçiriləcək.

Bu il bütün ixtisaslar üzrə Bakı şəhərində olan bazalardan 356 nəfər yekun attestasiyasına buraxılıblar ki, onların da ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə

diqqət ayrılmasının əhəmiyyətindən söz açıb. Prorektor rezidentlərin auditoriyaya daxil olmasından tutmuş bütün məqamların dəqiqliklə yoxlanılmasının vacib olduğunu bildirib.

ATU-nun Virtual Test Mərkəzinin (VTM) direktoru Şahin Bayramov isə bu il yekun attestasiyasına qatılacaq rezidentlərin sayının çox olmasının onlardan əlavə məsuliyyət tələb etdiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, artıq bütün ixtisaslar üzrə suallar hazırlanaraq Virtual Test Mərkəzinə verilib və təcrübi bacarıqlara dair II mərhələ sualları da təsdiq edilərək komissiya üzvlərinə veriləcək.

sayı təhsil müddəti 2 il olan 8 ixtisas üzrə 68 nəfər, təhsil müddəti 3 il olan 9 ixtisas üzrə 81 nəfər, təhsil müddəti 4 il olan 12 ixtisas üzrə 110 nəfər və təhsil müddəti 5 il olan 9 ixtisas üzrə 55 nəfərdir. Bunlardan 115 nəfəri ATU-nun məzunlarıdır. Bundan əlavə, 2015-ci ildə attestasiyaya buraxılmayan 16 nəfər və attestasiyanın I və ya II mərhələlərindən keçə bilməyən 13 nəfər də bu il yekun attestasiyasında iştirak edəcəklər.

Tədbirdə ATU-nun professor-müəllim heyəti, Səhiyyə Nazirliyinin nümayəndələri də iştirak ediblər.

Oktyabrın 19-da Azərbaycan Tibb Universitetinin xarici dillər kafedrasında Tempus FLEPP (Foreign Language Education for Professional Purposes) layihəsi çərçivəsində

görülən işlərin monitorinqi keçirilib.

Məlumat üçün bildirək ki, Azərbaycan Tibb Universiteti 2013-cü ilin sonundan Avropa, Asiya və Azərbaycan Universitetləri ilə birlikdə bu layihənin fəaliyyətinə qoşulub. FLEPP layihəsi partnyor universitetlərin yekun konfransı ərəfəsində keçirilən bu monitorinqdə Böyük Britaniya Qlazqo Universitetinin təmsilçisi Julia Mc.Adam, ATU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, layihə koordinatoru, dosent Rəhimə Qabulova, xarici dillər kafedrasının müdiri, professor Z.Məmmədova və kafedra əməkdaşları iştirak ediblər.

Monitorinq zamanı layihənin əsas fəaliyyət istiqamətlərinin həyata keçirilməsinin nəticələri müzakirə edilib. Professor Z.Məmmədova FLEPP layihəsinin kafedranın elmi-pedaqoji fəaliyyətinə stimullaşdırıcı təsirini xüsusi vurğulayaraq gələcəkdə də bu kimi layihələrdə iştirakın vacibliyini qeyd edib. İngilis dili bölməsinin müdiri Ç.İsmayılova layihə çərçivəsində xarici dil tədrisi proqram və sillabusların yenidən

ATU-da FLEPP layihəsinin monitorinqi aparılıb

işlənməsi və dərslik tərtibatı, həmçinin xarici dil bacarıqlarının qiymətləndirilməsi meyarlarının müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı görülən işlər barəsində məlumat verib. O, Avropa (Esseks, Qlazqo, Frayburq, Tallin) və Asiya (Düşənbə, İssık-Kul) universitetlərində peşəyönümlü xarici dil təliminin müxtəlif problemlərinə həsr olunmuş seminarların, eləcə də online-webinarların nəticələri ilə bağlı kafedrada təşkil olunan müzakirələrin və təlimlərin xarici dil müəllimlərinin

professional inkişafındakı önəmli rolunu layihənin uğurlu nəticələrindən biri kimi qiymətləndirib.

FLEPP layihəsinin icrası prosesində tibbi ixtisas yönümlü ingilis və alman dili tədrisi üzrə dərslik və digər tədris vəsaitləri ilə təchizat, xarici dil mərkəzinin yaradılması kimi məsələlərin həlli bu sahədəki boşluğu aradan qaldırmaq üçün vacibdir. Müasir informasiya texnologiyaları ilə təchiz olunmuş xarici dil mərkəzində tədrisin təşkili peşəyönümlü xarici dil bacarıqlarının, xüsusilə dinləyib anlama və danışmaq vərdişlərinin inkişafı baxımından daha əlverişli nəticələr əldə etmək imkanı yaradır.

Layihə koordinatoru, dosent R.Qabulova kafedrada tibbi fənnləri ingiliscə tədris edən müəllimlər üçün xarici dil kurslarının təşkilini layihədə nəzərdə tutulan Davamlı Təhsil Proqramı (Life Long Learning)

çərçivəsində həyata keçirilən iş kimi qiymətləndirərək bu kursun proqramının məqsədəuyğun tərtib edildiyini vurğulayıb.

Monitorinq iştirakçıları FLEPP layihəsinin dəstəyi ilə yaradılmış Dil Mərkəzində hazırlıq kursunda təhsil alan xarici tələblərin iştirakı ilə ingilis dili dərsləri müşahidə ediblər. Həmçinin, ATU müəllimləri üçün təşkil olunmuş xarici dil kursunda məşğələlərin məzmunu və gedişi ilə maraqlanıblar.

Qlazqo Universiteti təmsilçisi Julia Mc.Adam monitorinqin nəticəsi ilə bağlı müsbət rəy bildirib.

21 oktyabr 2016-cı ildə Azərbaycan Dillər Universitetində Tempus FLEPP layihəsi üzrə yekun konfrans keçirilib. Konfransda partnyor universitetlərin layihə koordinatorları və iştirakçıları əldə olunan uğurlarla bağlı maraqlı məruzələrlə çıxış ediblər. Məruzələr ətrafında müzakirələrdə universitetlərarası gələcək əməkdaşlıq perspektivləri ilə əlaqəli bir sıra təkliflər irəli sürüldü.

ATU-nun mətbuat xidməti
Fotolar Cənnətəli Çingizindir

Allerqoloq, İmmunoloq və İmmunoreabilitoloqlar Elmi Cəmiyyətinin V Milli Konqresi keçirilib

Oktyabrın 21-də Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasında Allerqoloq, İmmunoloq və İmmunoreabilitoloqlar Elmi Cəmiyyətinin V Milli Konqresi keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan ATU-nun tədris işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev bu konqresin əlamətdar bir günə-ölkəmizin müstəqilliyinin bərpasının 25-ci ildönümünə təsadüf etdiyini və müstəqilliyin bərpasına nail olunmasında ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin mühüm rol oynamasını diqqətə çatdırıb.

Prezident İlham Əliyevin səhiyyəyə göstərdiyi xüsusi diqqət və qayğının bu sahədə də xeyli irəliləyişlərə səbəb olduğunu vurğulayan prorektor keçirilən konqresin əhəmiyyətindən söhbət açıb. Bildirib ki, allergiya Azərbaycanda ən geniş yayılmış xəstəliklər sırasına daxildir. Orqanizmdə baş verən hər hansı bir xəstəlik təbiidir ki, gələcəkdə immün sisteminin təhrif olunmuş reaksiyası kimi özünü biruzə versin. Ona görə də hər bir allerqoloq bilməlidir ki, ilk növbədə immün sisteminin təhrif olunmuş reaksiyası hansı hallar üçün xarakterikdir. Belə konqreslərin keçirilməsində də əsas məqsəd insanların bu xəstəliklə bağlı maarifləndirilməsi və onlara lazımı məlumatların çatdırılmasıdır.

Sabir Əliyev çıxışında uzun illərdə bu sahəyə rəhbərlik edən professor Amaliya Əyyubovanın zəhmətini yüksək qiymətləndirərək konq-

resin işinə uğurlar diləyib. Bundan sonra çıxış edən Allerqoloq, İmmunoloq və İm-

munoreabilitoloqlar Elmi Cəmiyyətinin prezidenti, MDB ölkələrinin Allerqoloq və İmmunoloq Şurasının prezidenti, İmmuno-Fiziologiya İnstitutunun direktoru, akademik Revaz Sepiaşvili çıxış edərək son 20 ildə Azərbaycan allerqoloqları ilə əməkdaşlığın uğurlu nəticələr verdiyini deyib.

prezidenti, professor Amaliya Əyyubova konqres iştirakçılarını salamlayaraq rəhbərlik etdiyi qurumun yaranma tarixi və fəaliyyət istiqamətləri barədə ətraflı məlumat verib. Konqresə qatılan Ümumdünya İmmunopatologiya Təşkilatının prezidenti, MDB ölkələrinin Allerqoloq və İmmunoloq Şurasının prezidenti, İmmuno-Fiziologiya İnstitutunun direktoru, akademik Revaz Sepiaşvili çıxış edərək son 20 ildə Azərbaycan allerqoloqları ilə əməkdaşlığın uğurlu nəticələr verdiyini deyib.

ən güclü dövlətinə çevrilən Azərbaycanda olmağından məmnunluğunu bildiren Revaz Sepiaşvili, Bakı şəhərində özünü evindəki kimi hiss etdiyini söyləyib.

Azərbaycanın tıbb elmi sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri yüksək qiymətləndirən akademik, ölkəmizdə elmə və səhiyyəyə göstərilən dövlət qayğısını xüsusi qeyd edib.

Plenar iclaslarla işini davam etdirən konqresdə tanınmış mütəxəssislərin allergiya xəstəliyi ilə bağlı müxtəlif möv-

munoreabilitoloqlar Elmi Cəmiyyətinin prezidenti, MDB ölkələrinin allerqoloq və kliniki immunoloqlar şurasının vitse-

Bütün sahələrdə ciddi uğurlar qazanaraq iqtisadi inkişaf tempinə görə regionun

zularla məruzələri dinlənilib və ətraflı müzakirələr aparılıb.

Arif MƏMMƏDLİ

Mülki Müdafiə qüvvələrinin toplanış məşqi keçirilib

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin cari tədris ili üçün "Mülki Müdafiə tədbirləri planı"na əsasən Mülki Müdafiə qüvvələrinin xəbərdarlıq və toplanış məşqi keçirilib. Məşqin təşkilində məqsəd xəbərdarlıq sisteminin vəziyyətinin yoxlanılması və Mülki Müdafiə qüvvələrinin şəxsi heyətinə xəbərdarlıq və toplanış üzrə vərdişlərin aşılanmasıdır.

ATU-nun Mülki Müdafiə qərar-gahının rəisi Firdovsi Məmmədov toplantı iştirakçılarını məşqin keçirilməsinə dair müvafiq əmrlə tanış edib. Daha sonra F.Məmmədov bu sahədə ATU-da baş tutacaq yeniliklər haqqında onlara məlumat verib.

Qeyd edək ki, ATU-nun Mülki Müdafiə qüvvələrinin şəxsi heyəti 167 nəfərdən ibarətdir. Qüvvələrə sıra baxışı ATU-nun 5 saylı tədris binasının qarşısında təşkil olu-

nub. Məşqə cəlb olunan şəxsi heyətlə metodiki toplanış keçirilib. Toplanış məşqində müxtəlif mənzillər – rabitə və xəbərdarlıq, mühəndis-kəşfiyyat, xilasedicilər, yanğınsöndürənlər, sanitariya mənzilləri, həmçinin mühafizə qurğularına xidmət edən dəstənin, MM qəza-bərpa dəstəsinin, radiasiya və kimya müşahidəsi postu-

nun üzvləri iştirak ediblər.

Məşqdə Mülki Müdafiə qüvvələrinin şəxsi heyətlə kompleksləşdirilməsi, təchizatı, rabitə və xəbərdarlıq sisteminin hazırlığı yoxlanılıb və təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər verilib.

Məşqin nəticələri barədə hesabat sənədləri tərtib olunub. Hesabat Nəsimi rayon fəvqəladə hallar və mülki müdafiə şöbəsinə təqdim ediləcək.

APAPTOS İntellektual Oyunlarına start verilib

Bu ilin oktyabrından etibarən Azərbaycan Tibb Universitetində APAPTOS İntellektual Oyunlarına start verilib.

APAPTOS Oyun Klubunun rəhbəri Ziya Mehdinin sözlərinə görə, bu intellektual yarışma tələbələr arasında çox populyardır: "Oyunlara qatılmaq istəyənlərin sayı 100-dən çoxdur. Yarışma 6 əsas və 2 ehtiyat oyunçudan ibarət komandalar arasında keçirilir. Hazırda 20 komandamız var. Yarışların əsas məqsədi tələbələrdə intellektual oyunlara həvəs yaratmaqdır. Həmçinin, hər sahəni əhatə edən suallar sayəsində gənclərin dünyagörüşünü artırmaqdan ibarətdir".

Qeyd edək ki, APAPTOS İntellektual Oyun Klubu 2015-ci ildən ATU-nun Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin (THİK) nəzdində yaradılıb. Azərbaycanın bir çox universitetləri – ADA, Bakı Ali Neft Məktəbi, Bakı Dövlət Universiteti, İqtisadiyyat Universiteti, İdman Akademiyası və digər ali məktəblər bu oyunlarda iştirak edir.

ATU-da APAPTOS yarışları oktyabr ayından start götürüb. Oyunlar bütün universitetlərdə eyni gün və eyni saatda, yarışlar isə semestrlərə müvafiq dövrlərdə keçirilir. Hər komandaya 24 sual verilir. Universitet səviyyəsində yüksək xal toplayan komanda ümumi respublika üzrə yarışa qatılır və finalda konkret universitetin komandası qalib seçilir.

Yarışlar hər şənbə günü saat 12:00-da ATU-nun tələbə yeməkhanasında təşkil olunur.

İdman həyatı

Bu günlərdə tələbəmiz Meruyert Qurbanova 23 yaşa qədər gənclər arasında cüdo üzrə Azərbaycan birinciliyi uğrunda keçirilən yarışda bütün rəqiblərinə qalib gələrək Azərbaycan çempionu adını qazanmışdır. Bu münasibətlə Azərbaycanın əməkdar məşqçisi, cüdo və sambo üzrə idman ustası, fəxri bədən tərbiyəsi və idman işçisi, ATU-nun idman klubunun müəllimi Azər Bağirovla həmsöhbət oldum.

Biz A.Bağirovun dəfələrlə universitetimizin cüdo komandasının idman arenalarında, respublika və beynəlxalq əhəmiyyətli yarışlarda qazandığı parlaq qələbələrə yazmışıq. Onun həmçinin "Təbib" istirahət düşərgəsində universitet əməkdaşlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsində böyük rolu və əməyi olan şəxs kimi tanıyırdıq.

- Azər müəllim, Tibb universitetində nə vaxtdan fəaliyyət göstərirsiniz və indiyədək bu sahədə nə kimi uğurlar əldə etmişiniz?

- Mən 1994-cü ildən burada ştat hesablı, 2001-ci ildən isə tam ştatlı müəllim kimi çalışıram. İşlədiyim müddət ərzində universitetimizin komandası dəfələrlə ali məktəblər arasında keçirilən cüdo yarışlarında qalib olaraq yüksək mükafatlar lıqasına çıxıb. Bu il ali məktəblər arasında keçirilən Universiada yarışlarında 18 komanda iştirak etmişdir ki, bizim komandamız həmin universiadanın qalibi olmuşdur. Bundan başqa tələbələrımız təkcə Azərbaycanda deyil, həmçinin Türkiyədə, İranda, MDB ölkələrində və bir çox xarici

ci ölkələrdə keçirilən Beynəlxalq əhəmiyyətli yarışlarda da yüksək nailiyyətlərə imza atmış, mükafatlara layiq görülmüşlər. Qeyd etmək istədim ki, hal-hazırda həmin tələbələr öz ixtisasları üzrə işlədikləri yerlərdə yaxşı mütəxəssis olmaqla yanaşı, həm

zənmişdir. Artıq Azərbaycan yığma komandası heyətinə qatılan bu tələbəmiz gələn il ölkəmizdə ilk dəfə keçiriləcək İslam oyunlarında universitetimizi layiqincə təmsil edə bilər. Əlbəttə, yüksək yarışlarda uğurla çıxış etmək üçün yaxşı çalışıb hazırlaşmaq

rışda uğurla çıxış etməsinə dəstək versinlər.

- Gələcək planlarınız barədə nə deyə bilərsiniz?

- Gələn ayın 12-dən 13-nə dekabr ayının 12-dən 13-nə dekabr ayının 21-dən 23-ü kimi isə Azərbaycan çempionu

Tələbəmiz cüdo güləşi üzrə Azərbaycan çempionu adını qazanıb

də idmançı kimi fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Çünki bacarıqlı həkim olmaq üçün onun fiziki hazırlığı, dözümlüyü əsas şərtlərdən biridir.

- Özüünüzün də dediyiniz kimi tələbələriniz dəfələrlə ölkə birinciliyində və beynəlxalq turnirlərdə qalib gələrək müxtəlif mükafatlar alıb. Bəs bu günlərdə ali məktəblər arasında keçirilən idman yarışlarında tələbələrindən nailiyyət göstərəniniz varmı?

- Bəli, çox yerində verilmiş sualdır. Bu ayın 11-dən 13-nə kimi Bakıda Sərhədçi Olimpiya İdman kompleksində 23 yaşa qədər gənclər arasında cüdo üzrə Azərbaycan birinciliyi uğrunda yarış keçirilmişdir. Həmin yarışlarda respublikamızın bütün bölgələrini təmsil edən 40-dan artıq komandada 270-dən çox güclü idmançı iştirak etdirdi. Bu yarışlara universitetimizin də komandası qatılmışdı. Sevindirici haldır ki, mənim rəhbərliyim altında ATU-nun I kurs, 804-cü qrup tələbəsi Meruyert Qurbanova yarış ərzində bütün rəqiblərinə qalib gələrək Azərbaycan çempionu adını qazanmışdır.

lazımdır. Bunun üçün də universitet rəhbərliyindən başda hörmətli rektorumuz, professor Gəray müəllimdən və eləcə də müəllimlərimizdən xahişim budur ki, tələbəmizin İslam oyunlarına hazırlaşmasına və bu mötəbər ya-

onatlığı keçiriləcəkdir. Biz də bu yarışlarda bir komanda olaraq iştirak etmək üçün səylə hazırlaşırıq. Çalışacağıq ki, universitetimizin adını bir daha layiqincə təmsil edək.

M.ƏLƏKBƏRLİ

9 xarici ölkənin təhsil şirkətlərinin nümayəndələri ATU-nun qonağı olub

Gələn həftə Almaniyanın Berlin şəhərində keçiriləcək Beynəlxalq təhsil sərgisinin bir qrup iştirakçısı Azərbaycan Tibb Universitetinin

qonağı olub. Hindistan, Pakistan, Banqladeş, Kipr, İspaniya, Nigeriya, Kamerun, Türkiyə və Böyük Britaniyanı təmsil edən aparıcı təhsil şirkətlərinin nümayəndələri ATU-nun anatomiya kafedrasını, Stomatoloji, Terapevtik və Cərrahiyyə klinikalarını ziyarət etmiş, görüşlər keçirmiş və orada tələbələr üçün yaradılan şəraitlə tanış olmuşlar.

Həmçinin ATU-nun simulyasiya mərkəzində onlara tələbələrin praktik vərdişlərinin tədrisi barədə məlumatlar verilib. Eyni zamanda qonaqlar ATU-nun xarici tələbələrə aid yataqxanasında olmuş, orada əcnəbi vətəndaşlara yaradılan komfort yaşayış şəraiti ilə tanışlıqdan məmnun olduqlarını bildiriblər.

Qonaqlar qeyd ediblər ki, hal-hazırda ATU-da mövcud olan müasir infrastruktur, əcnəbi tələbələrin təhsilinin təşkili dünya səviyyəsinə uyğun standartların aparılması tam imkan verir və bu səfər zamanı alınan ən xoş təəssüratlar onlara Azərbaycan Tibb Universitetini Berlin Beynəlxalq Təhsil Sərgisində yüksək səviyyədə təbliğ etmək imkanı verəcəkdir.

Türkiyənin tibb sahəsinin tanınmış ekspertləri Bakıda seminar keçirəcək

Dekabrın 3-də Bakıda "Medicon" şirkətinin təşkilatçılığı ilə Türkiyədən dəvət olunmuş həkimlər tərəfindən burun-qulaq-boğaz, stomatologiya və pediatriya üzrə ikigünlük seminar keçiriləcək.

"Medicon" şirkətinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, öz sahəsində sözünü demiş türkəyalı mütəxəssislərin təcrübəsindən yararlanmaq üçün seminara regionlardan həkimlərimizin qatılacağı gözlənilir. Seminarda Azərbaycan və Türkiyənin tibb sahəsində tanınmış ekspertləri fikir mübadiləsi aparacaq, öz təcrübələrini bölüşəcəklər.

Tədbirin sonunda iştirakçılar sertifikatla təltif olunacaqlar.

Qlazqo Universitetinin mütəxəssisləri çay barədə mifi faş ediblər

Böyük Britaniyanın Qlazqo Universitetinin alimləri qırx il ərzində çayın ziyanı ilə bağlı tədqiqat aparıblar.

Tədqiqatda 21-75 yaşlarında altı mindən çox könüllü iştirak edib. Eksperimentin bütün iştirakçıları çoxlu çay içiblər. Bolluca çay içdikləri dövrdə müntəzəm olaraq müxtəlif növ analizlər veriblər.

Məlum olub ki, çaydan imtina edən və ya gündə 3 fincan içənlərlə müqayisədə gündə yeddi fincan və daha artıq çay içən kişilərdə prostat vəzi xərcəngi riski praktiki olaraq 50 faiz artır.

Alimlər müəyyən ediblər ki, hər gün çay içən kişilər prostat adenomasının formalaşması riskinə qəhvə içən yaşlılarına nisbətən daha çox məruz qalırlar. Bunu universitetin aparıcı mütəxəssislərindən biri bəyan edib.

Alimlər bu yaxınlarda müəyyən ediblər ki, tez-tez süd içmək də təhlükəlidir. Hər gün yarım litrdən çox süd içənlərdə ölüm riski üç dəfə çoxalır. Süd qadınlarda yumurtalıq xərcəngi, kişilərdə prostat vəzi xərcəngi riskini artırır, birinci tip diabetin, sərپələnmiş sklerozun yaranmasına və xolesterinin səviyyəsinin çoxalmasına səbəb olur.

Mütəxəssis sözü

Azərbaycan Tibb Universiteti-
nin II cərrahi xəstəliklər ka-
fedrasının assistenti, tibb elmləri
namizədi Elçin Əhməd oğlu Abdi-
nov, ölkəmizdə ilk bariatrik cərrahi
əməliyyatlar icra edən ümumi cərrah-
lardan biridir. Mədənin boylama
boruvari kiçildilməsi (Boru mədə)
əməliyyatı kimi tanınan "bariatrik
cərrahiyyə" əməliyyatı barədə məlu-
mat verən həkim E.Abdinov məsə-
lənün təkcə əməliyyat olunmaqla
bitmədiyini vurğuladı və bizi maraq-
landırın bir sıra sualları cavablandırdı:

- Mədənin normal tutumu 1.5-2 litr həcmindədir. Bu əməliyyatla mədəyə müdaxilə olunur. Mədənin aşağı çıxacaq hissəsindən başlayıb, qida borusunun kənarına qədər, mədənin içinə əvvəlcədən salınmış silikon ölçü borusu boyunca kəsib tikərək artıq hissəni xaric edirik. Qalan mədənin görünüşü boruya bənzədiyi üçün əməliyyatın adı mədənin boylama boruvari kiçildilməsi əməliyyatı - "boru mədə əməliyyatı" olaraq adlanır. Günümüzdə bu əməliyyat laparoskopik üsulla həyata keçirilir. Bu üsulla qarın boşluğuna CO₂ qazı yeridilərək şişirdilir və 4-5 ayrı-ayrı nöqtələrdən 1 sm-lik kiçik kəsiklərdən xüsusi alətlər qarın boşluğuna daxil edilərək əməliyyat icra olunur. Bu zaman

kiçiltmə, mədə bandı, mədə balonu, mədə "by-pass"ı və s. 5-6 fərqli əməliyyat növü var. Lakin hazırda ən çox tətbiq olunan mədənin boruvari kiçildilməsi əməliyyatıdır. Bu, təkcə bizim ölkəmizdə deyil, bütün dünyada ən çox icra olunan əməliyyat növüdür. Bariatrik əməliyyatların 60%-i mədənin boruvari kiçildilməsi əməliyyatının (boru mədə) payına düşür.

- Kimlərə mədənin boruvari kiçildilməsi (boru mədə) əməliyyatı icra olunmalıdır?

- Hər müalicədə olduğu kimi, piylənmənin cərrahi müalicəsində də xəstələrin bir sıra göstəricilərinin və meyarlarının dəqiq incələnməsi

xəstələrlə tez-tez əlaqə saxlayır və çəki itkisinin necə olduğuna nəzarət edirik. Biz əməliyyatla xəstələrimizə yeni bir həyat tərzini verir, doğru yolu göstəririk. Lakin o doğru yolu getmək insanın öz əlindədir.

- Bu əməliyyatlarda ölüm riski varmı?

- İstənilən hər bir əməliyyatda olduğu kimi, bu əməliyyatlarda da ölüm riski var. Dünya statistikasında bu 0.1% faiz təşkil edir. Lakin əməliyyatlar daha təcrübəli, ixtisaslaşmış cərrahi briqada tərəfindən icra olunduqda belə arzuolunmaz halların qarşısı xeyli azalmış olur. Əməliyyat qərarı verdikdə bu faktora mütləq diqqət yetirmək lazımdır.

- Ölkəmizdə piylənmə təhlükəli

«Əməliyyatla xəstələrimizə yeni bir həyat tərzini veririk»

- Elçin həkim, piylənmədən yaxa qurtarmaq üçün hansı əməliyyat məsləhət görülür?

- Piylənmənin müalicəsində istifadə olunan Bariatrik Cərrahi Əməliyyatların (BCƏ) yetərli miqdarda və qalıcı çəki itkisini təmin edən ən etibarlı üsul olması artıq dünyada qəbul olunub və bu bir çox elmi məqalələrdə də öz əksini tapıb. Bu əməliyyatla bağlı xəstələrdən ən çox aldığımız suallardan bir də: "Hansı əməliyyat mənim üçün daha uyğundur?" sualıdır. Mənim fikrimcə, bu gün ən çox Mədənin Laparoskopik Boylama Boruvari Kiçildilməsi (Boru mədə - Sleeve Gastrectomy) əməliyyatıdır. Xəstə hansı əməliyyat metodunu seçirsə seçsin, əməliyyatdan sonra həyat tərzində dəyişiklik etməlidir. Mövcud əməliyyatlardan hər biri həqiqətən də aclığa nəzarət etməyə köməkçi olan "vasitə"dir.

- Mədənin boylama boruvari kiçildilməsi (Boru mədə) əməliyyatı nədir?

dəri üzərində kəsik izi olduqca kiçik, əməliyyatdan sonra isə ağrı çox az olur və xəstələr daha tez sağalır. Nəticədə xəstələrimiz işlərinin başına və gündəlik həyat tərzinə çox qısa zamanda dönmə bilirlər.

- Yəni 1500-2000 ml böyüklüyündəki bir həcm 150-200 ml-dək azalır?

- Bəli, əməliyyatdan sonra mədə həcmi ciddi şəkildə azalır. Bununla bərabər qida qəbulu və bədəndə daxil olan kalori də azalır. Əməliyyatın önəmli bir təsiri daha var. Mədədən çıxarılan parça, aclıq hissini verən hormonun ifrazını azalmasını təmin edir. Mədənin 80-85%-i çıxarıldığından, hormon səviyyəsində ciddi bir azalma meydana gəlir və əməliyyatdan sonra xəstə özünü tox hiss edir. Əvvəllər onda çoxlu yemək yemə hissi varkən, əməliyyatdan sonra az aclıq hissi olur. Eyni zamanda həmin insanların 1-2 il ərzində artıq çəkirlərinin 70-80%-ni itirmələri mümkündür. Bəzi hallarda daha da yüksək nəticələr əldə olunur. Bu səbəbdən də həcm kiçiltmədən başqa, hormonlar üzərində də dəyişiklik olur. Bu da II tip şəkərli diabet kimi xəstəliklərin də aradan qalxmasını təmin edir.

- Bu əməliyyat həyatımıza necə daxil oldu?

- Ümumi olaraq "Bariatrik cərrahiyyə" adlanan bir çox əməliyyat növləri mövcuddur. Mədə

mütləq vacibdir. Cərrahiyyə əməliyyatı piylənmənin müalicəsində əl atılan ən son seçimdir. Daha doğrusu pəhriz, idman, digər tibbi yanaşmalar sınılandıqda və qənaətbəxş nəticə əldə olunmadıqdan sonra əməliyyat haqqında düşünməlidir. Cərrahi müalicəyə ən doğru namizədlər ən azı üç il davam edən piylənmə şikayəti, Bədən Kütlə İndeksi (BKİ) 40 kg/m²-dən yuxarı olması və ya 35-40 kg/m² arasında olan, eyni zamanda (hipertoniya, II tip şəkərli diabet, yuxu apnoesi, artırit və s.) kimi xəstəliyi olan insanlardır. Cərrahi müalicə üçün ümumi yaş intervalı 18-65 yaş arası qəbul edilsə də, istisna hallarda bu yaş həddi 18 yaşdan aşağı və 65 yaşdan yuxarı da ola bilər. Bu məqamda ən önəmli meyarlardan biri anestezioloji risk və əməliyyat sonrası xəstələrin uyğunlaşa bilməsidir.

- Əməliyyatdan sonra yenidən çəki artımı ola bilərmi?

- Bəli, bəzi hallarda xəstələrdə çəki artımı müşahidə oluna bilər. Bu əməliyyat olunmuş xəstələrin 15-20%-də baş verə bilər. Lakin bu artım heç vaxt əməliyyatdan əvvəlki həddə çatma bilməz. Xəstələrdə, xüsusilə əməliyyatın 5-ci ilində çəki artımı başlaya bilər. Buna görə də xəstələrə qidalanma və gündəlik rejimlərinə diqqət yetirmələri tövsiyə olunur. Biz də öz növbəmizdə əməliyyatdan sonrakı ilk aylarda

həddəddirmə?

-Bəli, həm də çox. Hətta deyə bilərəm ki, bir sıra Avropa ölkələrindən daha öndə gedirik. Əhalinin təxminən yarısından çoxu artıq çəki, bunların da yarısı piylənmə problemi ilə üzləşib. Lakin insanlar bu problemə o qədər də ciddi yanaşmırlar. Artıq çəki xəstəliklərin artmasına səbəb olur. Piylənmə isə qəfləti ölüm riskini artırmaqla, ömrü 30%-dək qısaltan ciddi faktorlardan biridir.

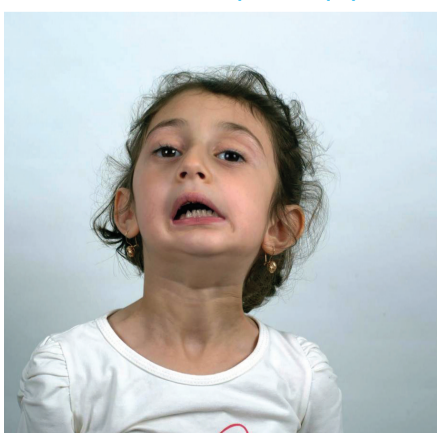
- Bəs bu sahədə insanların maarifləndirilməsi nə yerdədir?

- Qeyd etdiyim kimi, bu sahə ölkəmizdə cərrahiyyənin yeni bir istiqamətidir. Bu baxımdan əhali arasında geniş maarifləndirmə işinin aparılması zəruridir. Çox xəstələr bizə sadəcə gözəl görünmək üçün müraciət edirlər və hər hansı digər bir problemlərini qeyd etmirlər. Daha doğrusu, əziyyət çəkdiqləri problemləri normal qəbul edirlər. Lakin bu xəstələrin müayinə olunduqdan sonra piylənmənin səbəb olduğu bir çox xəstəliklərin: II tip şəkərli diabet, arteriyal hipertoniya, yuxu apnoesi (yuxuda boğulma), qaraciyər piylənməsi və s. həyat üçün təhlükəli digər xəstəliklərin olduğu məlum olur. Ümid edirik ki, zaman keçdikdə bu yöndə maarifləndirmə işi daha da artacaq və insanlar öz sağlamlıqlarının qeydinə qalmaq üçün çalışacaqlar.

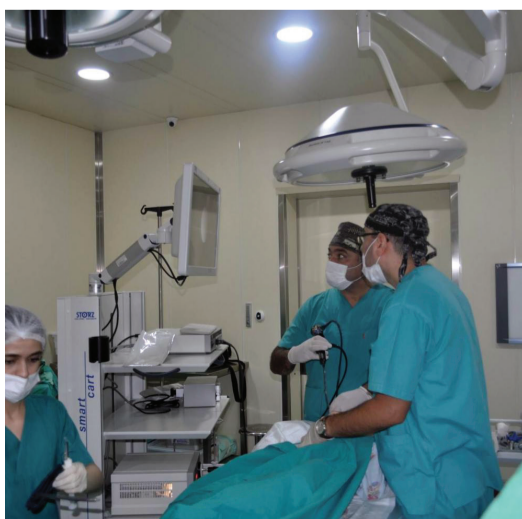
Ulduz İBRAHİMOVA

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında mürəkkəb əməliyyat icra olunub

Bundan bir neçə gün əvvəlki məlumatın davamı kimi qeyd edirik ki, erkən yaşından ağzını tam açma bilməyən uşağın valideynləri ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasına müraciət edib. Klinikanın üz-çənə cərrahiyyəsi şöbəsində aparılan müayinə nəticəsində 4 yaşlı uşağa «Anadangəlmə gicgah-çənə oynaqının ankilozu» diaqnozu qoyulub.

Qeyd edək ki, belə patologiyaların ağırlığı üz nahiyəsində olan qüsurla yanaşı, həyatı əhəmiyyətli funksiyaların pozulmasına, uşağın qida qəbulundan məhrum olması nəticəsində tam gücsüz hala düşməsinə gətirib çıxarır. Burada müalicə üsulu kimi rekonstruktiv əməliyyatın aparılmasına qərar verilib. Məsələnin mürəkkəbliyi uşağın yaşı və

ağzının tam açılmaması səbəbindən narkozun verilməsinin çətinləşməsindən ibarət olub. Belə hallarda adətən narkoz verilməsi üçün nəfəs yollarında əlavə cərrahi əməliyyat (traxeotomiya) aparılır.

Xəstə ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasında üz-çənə cərrahiyyəsi şöbəsində yerləşdirilib və mütəxəssislərin iştirakı ilə geniş şəkildə konsilium keçirilib.

Əməliyyata ATU-nun üz-çənə cərrahiyyəsi kafedrasının müdiri, professor Çingiz Rəhimovun rəhbərliyi altında kafedranın assistenti İsmayıl Fərzəliyev və təcrübəli mütəxəssislər, anestezioloqlar Cənab Nəbiyev və Səbuhi Xudakərimov cəlb olunub.

Professor Ç.Rəhimov bildirib ki, belə əməliyyatların effektivliyi dəqiq əməliyyatın planlaşdırılmadan asılıdır və burada yüksək texnologiyalardan istifadə edərək cərrahi əməliyyatın virtual izlənilməsi və dəqiq ölçülərin aparılması lazımdır.

Nəfəs yollarında əlavə cərrahi əməliyyatdan-traxeyada xüsusi bir dəlik açılmasından - qaçmaq üçün en-

doskopik üsulla burun yollarından narkoz verilib.

Əməliyyat zamanı kəllə əsası ilə sümük birləşməsi yaradın, degenerasiyaya uğramış gicgah-çənə oynaqı kəllə sümüklərindən ayrılaraq tamamilə götürülüb və nəticədə ağzın açılmasına nail olunub. Oynağın funksiyasının bərpası üçün autotransplantatdan istifadə edilib. Bunun üçün xəstədən götürülmüş qabırğadan həm sümük, həm də qiğirdaq hissəsi yeni oynaq kimi formalaşdırılıb və qüsurlu sahəsinə yerləşdirilərək çənə sümüyünə birləşdirilib. Əməliyyatdan sonra ağır tamamilə açılıb.

Professor Ç.Rəhimov bildirib ki, pasiyentdə çənə sümüyünün oynaqda iştirak edən hissəsi kəllə əsasına birləşmişdi: "İlk öncə onu kəllə əsası qopardıq. Ondan sonra çənə açılmağa başladı. Amma oynaq başı olmadığına görə çənə açılmağa yan tərəf yerini dəyişəcəkdi. Ona görə də həmin hissəyə qabırğadan götürüb, yerləşdirdik. Əməliyyatdan sonra çənə tam funksiyalarını bərpa edib. Xəstə 2-3 gün stasionar müşahidəsindən sonra evə yazılıb".

Xalq təbabəti

Mikrobları, qurdları və xərçəng hüceyrələrini öldürən ədviyyat

Mixək çox güclü müalicəvi və profilaktik xüsusiyyətlərə malikdir. Elmdə çoxdan sübut olunub ki, mixək bir çox mikroblara, göbələklərə və qurdlara öldürücü təsir edir.

Bundan əlavə, mixək güclü xərçəngəleyhinə təsirə malikdir. Mixək spazmları azaldır, yaraların sağalmasını tezləşdirir, köpdən azad edir, orqanizmi tonuslaşdırır, əhval-ruhiyyəni yaxşılaşdırır. Güclü iltihabəleyhinə təsirə görə mixək orqanizmdə olan müxtəlif iltihablar zamanı müalicəvi vasitə kimi istifadə oluna bilər. Mixək effektiv profilaktik vasitədir. Soyuq fəsilərdə bu ədviyyatın köməyi ilə siz özünüzi bir çox soyuqdəymə xəstəliklərdən və iltihablardan qoruya bilərsiniz. Stomatit və badamcıqların iltihabı zamanı mixəyi (2-3 ədəd) həvəngdəstədə əzin, balla qarışdırın və bu qarışıqı ağız boşluğunda tam əriyə qədər saxlayın. 3-4 mixəyi əzin, yarım stəkan isti suda (qaynar yox!) 30 dəqiqə ərzində dəmləyin, süzün və angina zamanı qarqara üçün istifadə edin. Həmçinin belə dəmləmə köp və qarında spazmlar, qadınlarda menstrual ağrıları zamanı çox yaxşı kömək edir. Bu məqsədlə dəmləməni gün ərzində 1-2 dəfə qəbul edin. Mixəyin balla qarışıqı uşaqlara qurdəleyhinə dərman kimi vermək çox yaxşıdır. Çay dəmlədikdə çaydana 2-3 mixək atın. Mixəkli çay qrip və soyuqdəymə xəstəliklərinin qarşısını almağa kömək edəcək. Ağız qoxusu, damaq problemləri, diş ağrısı zamanı mixəyi çeynəmək yaxşıdır. Mixək ağız boşluğunda mikrobları öldürür, nəfəsi təzətləndirir. Bronxit zamanı 2-3 mixəyi əzin, üzünə isti süd tökün, 20 dəqiqədən sonra süzün və ilıq halda için. Bu vasitə nəfəs yollarını çox yaxşı təmizləyir, iltihabı azaldır.

Narla müalicə

Müqəddəs Qurani Kərimdə narın həm dünyamızın, həm də cənnətin ən gözəl meyvələrindən olduğu haqqında məlumatlar verilir.

Nar Quranda ən çox adı çəkilən meyvələrin içində 4-cüdür (xurma, zeytun, üzüm, nar)

Narın tərkibində zəngin kalium, fosfor, kalsium, natrium, dəmir kimi minerallar və A, B1, B2, B3, C vitaminləri vardır. Tərkibindəki kalium və natrium (biri hüceyrənin içində, biri çölündə) bədənimizin su balansını qoruyur, əzələ və sümüklərə mineralın rahat daxil olmasına şərait yaradır.

Nar yeyən insanların sinir sistemi və sümüklərində mineral çatışmazlığı ilə bağlı problem olmaz. Tərkibindəki zəngin kalium hesabına bədəne yığılmış artıq maye (ödemlər) xaric olunur.

Nar ürək qan-damar sistemini qüvvətləndirir, ürək əzələsinin vurma gücünü artırır.

İbni Sina demişdir: əgər böyrəklərinizdə iltihab varsa, şirin nardan bol-bol yeyin, göz qaşınması zamanı isə narşərabı sürmə kimi gözə çəkin.

Nar ishalın qarşısını alır

Diş əti qanamalarında, ağız yaralarında, anginalarda, ağızdan iy gəlmələrdə

nar qabığı və ya nar çiçəyini 5 dəqiqə suda qaynadın qarqara edin.

Əgər babasil düyünləri ağrı verirsə və tez-tez qanayırsa, nar şirəsini qaynadaraq yarısını buxarlandırın, yarısı qalanda bir o qədər alma sirkəsi əlavə edib daha 5 dəqiqə qaynadın və bunu babasil üzünə kompress edin, tez bir zamanda babasil keçəcəkdir.

Nar çox yaxşı qurdqovucudur

Keçəliyin müalicəsində zeytun yağının içinə nar dənələri töküüb qaynadın, süzün, gündə 3 dəfə keçəl nahiyələrə sürün.

Öskürək zamanı şirin nar bol yeyin, şirin nar öskürəyi kəsər, ağciyərləri təmizləyər. Turş nar isə ürəkbulanmanı götürər, sidikqovucu təsir edər, mədə və qida borusundan qaynaqlanan ağızdan gələn iltihabın qarşısını alır.

Öd durğunluğu zamanı turş nar yemək faydalıdır.

1 ədəd orta ölçülü narın şirəsini çəkin, bir o qədər bal ilə qarışdırıb 5 dəqiqə qaynadın, alınan qarışımı sağalmaz ağız və damaq yaralarında üstünə çəkin. Bu qarışımı dirnaq dibinin iltihabı zamanı şişmiş yerin üzünə çəkəndə iltihab sorulur.

Nar suyu ilə sirkəni qarışdırıb qaynadın, bununla sızanaqları müalicə edə bilərsiniz.

Çalışın narın şirəsini yox özünü yeyin, çünki nar şirəsi çox büzüdüürücü xassəyə malik olduğundan qəbizlik verə bilər, özünü yeyən zaman isə tumları qəbizliyin qarşısını alır. Turş nar şəkər xəstələrinin istifadə edə biləcəyi ən yaxşı meyvədir.

Depressiya Dünya Səhiyyə Təşkilatının diqqət mərkəzində

Dünya Səhiyyə Təşkilatı depressiya ilə mübarizə ilinin başladığını elan edib.

AZƏRTAC DST-nin saytına istinadla xəbər verir ki, 2017-ci ildə Ümumdünya Sağlamlıq Günü ilə əlaqədar keçiriləcək kampaniya depressiya mövzusunda həsr olunacaq. Kampaniyanın əsas məqsədi depressiya, onun səbəbləri və fəsadları, xəstəliklə mübarizə metodları barədə əhalinin məlumatlılığını artırmaqdır. Mütəxəssislər əsas mövzular üzrə artıq materiallar hazırlayıblar. Materiallarda, həm də istiqamətverici informasiya blokları mövcuddur. Məhz bu informasiyalar əsasında ilk növbədə xəstələrin doğmaları və yaxınları onlara yardım göstərə biləcək, lazım gələrsə, həkimə müraciət

edəcəklər.

Bütün ölkələrdə müxtəlif kateqoriyalarda və yaşda olan insanlar depressiyadan əziyyət çəkirlər. Depressiya psixi əzab verir, hətta ən adi gündəlik vəzifələri yerinə yetirmək üçün insan qabiliyyətinə mənfi təsir göstərir, dostlar və yaxınlarla münasibətləri korlayır. Bu gün depressiya 15-29 yaşlı insanlar arasında intihara daha çox səbəb olur.

Sağlam qida uşaqlara qavramaqda kömək edir

Avropanın mikrobioloji araşdırmalar mərkəzinin mütəxəssisləri düzgün seçilmiş qida rasionu və sağlam həyat tərzinin uşaqlara oxumağı öyrənməkdə kömək etdiyini düşünürlər.

AZƏRTAC "Vista News" saytına istinadla xəbər verir ki, tədqiqatlarda iki qrup olmaqla 300 uşaq iştirak edib. Bir qrupun uşaqları yalnız sağlam qida ilə qidalanıb, gündəlik nizam-intizama son dərəcə riayət edib, fəal kitab oxuyublar. Onların rasionları meyvə, giləmeyvə, tərəvəz, balıq, taxıl, doymamış yağlar və az miqdarda qırmızı ətdən ibarət olub.

Araşdırmaların sonunda beyni aktivləşdirən neyronların işləməsində proteinin mühüm rol oynadığı məlum olub ki, bu da informasiyanın daha tez qavranmasına kömək edir.

İnsanın əhval-ruhiyyəsi qəbul etdiyi qərarlara mühüm təsir göstərir

ABŞ-ın Stenford Universitetinin alimləri qərar qəbulu zamanı insanın əhval-ruhiyyəsinin mühüm rol oynadığını müəyyən ediblər.

AZƏRTAC "VistaNews" saytına istinadla xəbər verir ki, mütəxəssislər insanların arzuolunmaz və eyni zamanda vacib işlərlə yüksək əhval-ruhiyyədə ikən məşğul olduqları qənaətinə gəliblər. Buna hesabın ödənilməsi, evdə təmizlik işlərinin aparılması və s. işlər aid edilə bilər.

Tədqiqatlar qeyri-ənənəvi üsulla aparılıb. Bir ay müddətində smartfon vasitəsilə 60 min insanın gündəlik həyat təzi müşahidə edilib. Araşdırmaların sonunda insanların xoşagəlməz vəzifələri xoş əhval-ruhiyyədə olarkən yerinə yetirdikləri təsdiq olunub. Müəyyən edilmiş qanunauyğunluq dinamik hedonist rahatlıq adlandırılıb.

Tədqiqatlardan məlum olub ki, xoşagəlməz və gəlməyən hallar arasında sağlam balansa nail olmaq, insanın xoşbəxt və rahat yaşamasına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir.

Allah rəhmət eləsin!

III cərrahi xəstəliklər kafedrasının əməkdaşları II mamalıq və ginekologiya kafedrasının müdiri, professor Hicran xanım Bağirovaya qardaşı

Yusif Bağirovun

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Etibarsız sayılır

Stomatologiya fakültəsinin I kurs, 784^b qrup tələbəsi Musayeva Gültac Elşad qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II müalicə-profilaktika fakültəsinin I kurs, 369^b qrup tələbəsi Əhmədli Nuridə Akif qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əczaçılıq fakültəsinin III kurs, 861^b qrup tələbəsi Muradova Ləman Malik qızının adına verilmiş qiymət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor
ELDAR İSMAYIL

Müəlliflərlə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə
bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Təbib" qəzetinin
kompyuter mərkəzində yığılır,
səhifələnilir, "Bəxtiyar-4" İKŞ-də
çap olunur.

ÜN VANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98^c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@amu.edu.az
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks -0269
Sayı 3000
Sifariş: 340